

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/332/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717208704
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6717208704.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanému M. F., narodenému XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom M. D. XXX, XXX XX M. D., o zaplatenie 1.950,17 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 10Csp/108/2017-76 z 13. júna 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (druhý výrok) a vo výroku o trovách konania (tretí výrok) **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.950,17 Eur, úroky 1.589,29 Eur a úrok vo výške 24,90 % ročne zo sumy 1.950,17 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia maximálne však do sumy 708,06 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.950,17 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia a bankové poplatky vo výške 3,32 Eur, to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 50,- Eur, pričom prvá splátka bude splatná k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť a ďalšie splátky budú splatné vždy k poslednému dňu príslušného kalendárneho mesiaca s tým, že ak žalovaný nezaplatí čo i len jednu splátku riadne a včas, stáva sa splatným celý dlh (prvý výrok). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (tretí výrok).

2. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že pokiaľ medzi Poštovou bankou, a. s. a žalovaným bola uzavretá úverová zmluva majúca charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere (a súčasne aj spotrebiteľskej zmluvy), na základe žalobcom predložených dôkazov považoval za dôvodný nárok v rozsahu dlžnej istiny úveru vo výške 1.950,17 Eur, keďže úver bol poskytnutý vo výške 2.000,- Eur a na istinu bola uhradená suma 49,83 Eur. Okresný súd tiež priznal nárok na riadny úrok vyčíslený žalobcom na sumu 1.589,29 Eur, pričom ak si následne žalobca uplatnil aj nárok na zmluvný úrok vo výške 24,9 % ročne zo sumy 1.950,17 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia, tento bol síce dôvodný, ale s obmedzením len do sumy maximálne 708,06 Eur, preto vo zvyšku žalobu zamietol. Okresný súd v tomto smere uviedol, že žalobca ako veriteľ využil svoje právo a v dôsledku omeškania dlžníka vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, čím mu vznikol nárok na vrátenie celej dlžnej sumy okamžite bez ohľadu na pôvodne dojednanú splatnosť a zároveň nárok na zaplatenie úroku v celkovej dohodnutej sume počítanej až do pôvodne dojednanej doby splatnosti úveru. Stotožnil sa s názorom, že by bol neudržateľným výklad, v zmysle ktorého by po zosplatení úveru mal veriteľ nárok iba na vrátenie nesplatennej časti istiny a riadneho úroku vypočítaného k dátumu zosplatenia úveru, lebo by to znamenalo neoprávnenú a ničím

neodôvodniteľnú výhodu dlžníka na úkor veriteľa, ale na druhej strane okresný súd zastal názor, že výška odplaty veriteľa dojednaná formou riadneho úroku z úveru, pokiaľ ide o jej celkovú výšku má byť určená pri vzniku tohto úverového vzťahu a odplata takto určená nemá narastať z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou dlhu, resp. jednotlivých splátok. Okresný súd poznamenal, že ak by žalobca odvodzoval svoj nárok na zaplatenie riadneho úroku z úveru bez časového obmedzenia až do zaplatenia istiny aj nad rámec pôvodne dojednanej sumy, od ustanovenia bodu 6.9 obchodných podmienok tvoriacich súčasť predmetnej zmluvy o úvere, toto zmluvné dojednanie sa netýka predmetu plnenia, či ceny plnenia, pričom po jeho posúdení dospel okresný súd k záveru, že ide o zmluvné dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa.

3. Okresný súd tiež zamietol žalobu v časti, v ktorej žalobca žiadal úhradu bankových poplatkov v sume 39,46 Eur, lebo tieto žalobca nijako nešpecifikoval. Okresný súd vychádzal z priloženého sadzovníka a ustálil, že nárok na úhradu bankových poplatkov by mal predstavovať 13,28 Eur (4 x 3,32 Eur), od ktorej sumy odpočítal sumu 9,96 Eur, ktorá už bola z uhradených splátok započítaná na tieto poplatky a preto prisúdil žalobcovi len sumu 3,32 Eur. Postupoval tak z dôvodu, že do vyhlásenia rozhodnutia žalobca ako dôkaz predložil len upozornenie - výzvu na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 22. 12. 2014 a výzvu na úhradu z 08. 01. 2015, ale neboli predložené žiadne upomienky, či už 1. alebo 2. upomienka, ktoré mali byť žalovanému zasielané a ktoré mali byť v zmysle sadzovníka spoplatňované sumou 9,96 Eur či 24,90 Eur, teda tieto nároky považoval za nepreukázané.

4. Po právnej stránke okresný súd vec posúdil (rozsiahlo na stranách 6 až 9 rozsudku citujúc) ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 502 ods. 1, § 506 Obchodného zákonníka, ďalej § 565, § 53 ods. 9, § 52 ods. 1, § 52 ods. 2, § 52 ods. 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 53 ods. 1 OZ v znení účinnom do 31. 05. 2014 a tiež v § 53 ods. 2, § 53 ods. 3, 4 a 5, § 54 ods. 1, 2 OZ v znení účinnom do 31. 05., resp. do 12. 06. 2014, tiež § 41 OZ, § 517 ods. 1, 2 OZ, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., § 1 ods. 1, § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. a) až y) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a napokon § 232 ods. 3 a 4 CSP.

5. Výrok o náhrade trov konania okresný súd odôvodnil aplikáciou ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vychádzajúc z pomeru úspechu žalobcu, ktorý bol neúspešný iba v minimálnom rozsahu a preto mu voči žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie (ešte pôvodný) žalobca napádajúc jeho zamietajúci (druhý) výrok. Žiadal rozsudok okresného súdu v tejto časti zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne žiadal zmeniť rozsudok tak, že žalobe bude aj v tejto časti vyhovené.

7. V odvolaní argumentoval, že mu patrí nárok na zmluvné úroky aj po zosplatnení úveru, pretože nepriznaním tohto nároku sa zvýhodňuje protiprávne konanie žalovaného ako spotrebiteľa. Takáto ochrana nielenže je neprimeraná, ale popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. Poukázal v prvom rade na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo/2906/2000 tvrdiac, že povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká, menia sa výlučne len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Dlžník naďalej nie je povinný splniť dlh v lehotách a za podmienok určených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa v plnom rozsahu (celú dlžnú čiastku s úrokmi). Ústavný súd SR vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Podľa žalobcu je takýto výklad úplne nesprávny, lebo zosplatnenie spôsobí len jedinú zmenu záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. V ďalšom poukázal na ust. § 565 OZ a komentár k nemu dodávajúc, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je možné označiť rôznymi synonymami a v právnej praxi sa často používa pojem „strata výhody splátok“. V zmysle § 516 OZ sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu spočívajúcu v zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinností a v ich nahradení novo dohodnutými, vedľa už existujúcich. Preto doterajší záväzkový vzťah nezaniká a právnym dôsledkom zmeneného záväzku je jednak pôvodná právna skutočnosť, ktorá spôsobila jeho vznik, ako aj dohoda strán o zmene jeho obsahu. Zmena záväzku sa spravidla týka miesta či spôsobu plnenia, splatnosti, a pod. S odkazom na ust. § 35 ods. 2 OZ argumentoval, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti zaplatiť celý dlh jednorázovo v stanovený termín. Z tohto žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnostiach a preto výklad zákona, k akému dospel prvoinštančný

súd, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, teda aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenie zákona o zmene záväzku a ustanovenia zákona o zmluvách o úvere.

8. Podľa neho je okresným súdom prezentovaná koncepcia absurdná a stavia veriteľa v porovnaní s dlžníkom do obzvlášť nevýhodného postavenia, keď veriteľ nemá k dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, lebo ich dlžník nezaplatil a za toto obmedzenie ani nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok. Poukázal na ust. § 497 Obchodného zákonníka zvýrazňujúc tú jeho časť, podľa ktorej sa dlžník zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky majúc na mysli to, že v tomto ustanovení sa neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti. Takisto v ust. § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, sa spotrebiteľ zaväzuje v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa, a teda aj táto dikcia definuje aký záväzok vyplýva žalovanej z uzatvorenej zmluvy o úvere, t. j. vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky a zaplatiť úroky a celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

9. V prejednávanej veci bolo preukázané, že žalovaný zostáva stále dlžný a je teda správny ten záver, že jeho záväzok dosiaľ nezanikol. Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka, nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. S odkazom na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka ďalej zvýraznil, že veriteľ má nárok na úroky z úveru až do času riadnej úhrady poskytnutého úveru, lebo z tohto ustanovenia nie je možné dospieť k záveru, že veriteľ nemá v prípade zosplatenia úveru nárok na zmluvný úrok. Následne § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka upravuje, že omeškanie dlžníka so splnením peňažného záväzku má za následok vznik práva veriteľa, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, požadovať zo zaplatenej sumy úroky z omeškania bez potreby osobitného upozornenia. Podobne záver okresného súdu nevyplýva ani z § 565 OZ. Zosplatenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníkom a teda ak platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivej splátke až do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti splátky (zosplatenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy, zanikla. Veriteľ zosplatením síce získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, ale neodpadá tým jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, lebo takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. V prípade nepoctivého dlžníka by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol hneď po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, spôsobiť tým predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadzbe určenej trhovými mechanizmami, bol by viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby.

10. Ďalej namietal, že okresný súd nevzal do úvahy, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru, zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru, zmluvný úrok je totiž odplátou (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Ak pred časom vyhlásenia predčasného splatenia úveru v prípade omeškania dlžníka s úhradou, je možné od neho požadovať zmluvný úrok aj úroky z omeškania, vzniká otázka, z akého dôvodu sa zrazu javí vzťah medzi zmluvným úrokom a zákonným úrokom z omeškania iný. Ide o totožné právne aj skutkové situácie, ktoré nemožno posudzovať rozdielne. Okresný súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Napokon poukázal na prístup Najvyššieho súdu ČR k tejto problematike menujúc rozhodnutia, podľa ktorých nárok na zmluvný úrok po zosplatení úveru bol veriteľom priznaný a tiež poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018 a sp. zn. 17Co/122/2017, na podporu svojho argumentu, že veriteľ má nárok na dohodnuté úroky aj po predčasnom zosplatení úveru.

11. Vo vzťahu k nepriznaniu žalovaných bankových poplatkov namietal, že žalovaný v zmysle ustanovení uzavretej zmluvy podpisom potvrdil, že sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami, obchodnými podmienkami, a tiež sadzobníkom poplatkov, ktorý bol neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Účtované poplatky nie sú skryté sankcie, nezvyšujú neprimerane jeho príjem, lebo predstavujú primerané sumy, ktoré ním museli byť vynaložené z dôvodu, že žalovaný odmietol plniť riadne. Poukázal na bod 6.2 obchodných podmienok a na svoju zákonnú povinnosť upozorniť spotrebiteľa a zaslať mu minimálne 2 listy v zmysle § 53 ods. 9 OZ a nie je teda správny názor, že výdavky na plnenie si zákonnej

povinnosti by mohol v plnej miere znášať on. Ak by žalovaný plnil svoj dlh podľa zmluvy, k nutnosti uhradiť poplatky by nedošlo. Poplatok za upomienku nie je sankciou, tou je úrok z omeškania, poplatky za upomienky predstavujú náklady spojené so sústavným sledovaním porušovania zmluvy, prípravou, odoslaním a kontrolou. Je oprávnený poberať poplatok za upomienku, pokiaľ o tomto poplatku a jeho výške bol pri uzatvorení zmluvy spotrebiteľ informovaný, čo sa stalo tým, že sadzobník poplatkov bol súčasťou zmluvy o úvere a bolo toto naplnené. Existencia poplatku za upomienky ani Najvyšší súd neklasifikuje ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ani ju nedefinuje ako sankciu za porušenie zmluvnej povinnosti, kde poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/3/2009. Ďalej poukázal na ust. § 121 ods. 3 OZ a uvádzal, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom a náklady spojené s uplatnením pohľadávky Občiansky zákonník bližšie nešpecifikuje a tak platí, že je možné si ich dohodnúť rôzne vo forme paušálnej náhrady. Druh úkonu ako aj výška poplatku boli žalovanému presne známe v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, lebo boli riadne uvedené v sadzobníku poplatkov.

12. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Podľa neho správne okresný súd rozhodol, keď zamietol žalobu v časti riadneho zmluvného úroku za obdobie po zosplatnení a takisto bolo správne zamietnutie žaloby ohľadne nároku na úhradu bankových poplatkov.

13. Žalobca v replike uviedol, že je v porovnaní so žalovaným v nevýhodnom postavení. Nielenže nemá k dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, keďže ich dlžník nezaplatil, ale ani za toto obdobie nemôže poberať dohodnutý zmluvný úrok. Poukázal na rozhodnutie tunajšieho krajského súdu sp. zn. 43Co/1/2018 a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018 na podporu svojho názoru na úroky z úveru aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru.

14. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP) vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom (druhom) výroku a v závislom (treťom) výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

15. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie je vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (a tiež vo výroku o trovách konania) vecne správne a vychádza z náležite prevedeného dokazovania. Odvolací súd na rozdiel od okresného súdu z ďalej uvedených dôvodov síce nezdieľa názor, že veriteľ má nárok na dojednané úroky z úveru po jeho predčasnom zosplatnení až do doby pôvodne určenej splatnosti, na ktoré bolo vrátenie úveru s úrokmi dohodnuté (a v ktorom rozsahu okresný súd priznal žalobcovi nárok na dojednané úroky po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru), nič to ale nemení na skutočnosti, že ohľadne tohto plnenia rozsudok (jeho prvý výrok) okresného súdu nadobudol právoplatnosť a preto sa ním už zaoberať v odvolacom konaní nemožno.

17. Z procesného hľadiska musí odvolací súd ešte uviesť, že v priebehu odvolacieho konania doručil pôvodný žalobca (Poštová banka, a. s.) návrh na zmenu subjektov na jeho strane, podľa ktorého ako postupca uzatvoril dňa 06. 08. 2018 s obchodnou spoločnosťou R Collectors s. r. o. ako postupníkom zmluvu o postúpení pohľadávok, v zmysle ktorej došlo k postúpeniu žalovanej pohľadávky na menovanú spoločnosť ako nového veriteľa. Nakoľko potom boli splnené všetky obligatórne podmienky vyplývajúce z ust. § 80 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd pripustil zmenu žalobcu uznesením č. k. 12Co/332/2018-143 zo dňa 03. 10. 2019 a na základe toho už konal so spoločnosťou R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297 ako s novým (aktuálnym) žalobcom.

18. K odvolacím námietkam odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že mu je z rozhodovacej činnosti známa rozdielna prax prvoinštančných aj odvolacích súdov týkajúca sa rozhodovania o nárokoch na úroky z úveru za čas po splatnosti pohľadávky do vrátenia úveru. V rozhodovacej praxi sa možno stretnúť s názorom, že úroky z úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu, ale aj s opačnými rozhodnutiami vyjadrujúcimi názor, že povinnosť platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov v spotrebiteľských vzťahoch trvá aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia úveru (a do tejto kategórie

patria aj žalobcom označené súdne rozhodnutia). Z uvedených dôvodov v situácii, kedy neexistuje ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít v otázke nároku veriteľa na úroky po predčasnom zosplatnení spotrebiteľského úveru, prikláňa sa odvolací súd k názoru, že úroky zo spotrebiteľského úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu a nie aj následne prípadne až do faktického vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Čiže v tomto odvolací súd dáva za pravdu okresnému súdu, ktorý vo zvyšnej časti žalobu zamietol, pretože z ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka upravujúcich úverovú zmluvu nevyplýva explicitne presný okamih, do ktorého je dlžník povinný platiť dojednaný úrok v prípade vzniku jeho povinnosti vrátiť poskytnutý úver predčasne pred pôvodne dohodnutou dobou vrátenia. Ust. § 502 ods. 1 (a ani § 503 ods. 3) Obchodného zákonníka túto otázku nerieši a neurčujú to ani ostatné ustanovenia a tak zo zákona nemožno vyvodíť, že dohodnutý úrok z úveru je dlžník povinný ex lege platiť až do faktického vrátenia prostriedkov ako tým argumentoval žalobca.

19. Predmetom a rámcom odvolacieho konania bolo teda zodpovedanie otázky, či je z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatnených úrokov z poskytnutého spotrebiteľského úveru možné a nutné aplikovať na daný zmluvný vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, predovšetkým ustanovenia § 502 a § 503 Obchodného zákonníka, ktorých aplikácie sa odvolateľ dovoľáva. Aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka má potom zásadný vplyv na posúdenie aj nároku veriteľa na úroky z úveru po predčasnom zosplatnení úveru a po vzniku omeškania dlžníka s vrátením sumy poskytnutého úveru.

20. Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

21. Odvolací súd sa predovšetkým vysporiadal s argumentáciou žalobcu, ktorý síce zhodne s právnym názorom vysloveným súdom prvej inštancie nespochybnuje, že daný zmluvný vzťah so žalovaným vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je nutné posudzovať z hľadiska spotrebiteľského práva a s poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy, avšak argumentuje, že pokiaľ ide o omeškanie dlžníka s vrátením peňažnej sumy (ktorého právne následky sú upravené odlišne v občianskoprávnej a obchodnej úprave), treba postupovať aj podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Odvolací súd uvádza, že na tento argument žalobcu nemožno prihliadnuť, a to vzhľadom na citované zákonné ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka a to aj za predpokladu, ak by sa inak riadili normami obchodného práva. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere predurčuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka nielen na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ale aj na posúdenie všetkých iných právne relevantných skutočností z právneho vzťahu založeného touto zmluvou, i keď ide o absolútny obchod v zmysle Obchodného zákonníka. Preto je nevyhnutná už len aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka aj pri posúdení danosti a zákonnosti žalobcom uplatneného nároku na úroky po zosplatnení úveru. Význam inštitútu spotrebiteľskej zmluvy a legislatívne osobitne upravených práv a povinností vo vzťahoch, v ktorých ako zmluvná strana vystupuje spotrebiteľ, spočíva v zabezpečení zvýšenej miery ochrany práv spotrebiteľa.

22. Podľa ustanovenia § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Podľa citovaného ustanovenia, odseku 2, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa ustanovenia § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia posudzovanej zmluvy, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok,

poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo jej prílohách.

24. Relevantné z hľadiska posúdenia správnosti úvahy prvoinštančného súdu je zodpovedanie otázky, či bol správny záver, že veriteľ si po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, ktorý bol žalovaný ako dlžník v zmysle zmluvných dojednaní povinný dovtedy uhrádzať v splátkach, môže voči dlžníkovi uplatňovať popri istine súčasne úroky, ako aj úroky z omeškania, ak sa dlžník preukázateľne dostal do omeškania so splnením svojho dlhu (v dôsledku čoho aj veriteľ pristúpil k svojmu jednostrannému právnomu úkonu). V konaní nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ písomne vyhlásil predčasnú/mimoriadnu splatnosť žalovanému poskytnutého úveru v dôsledku nesplácania úveru riadne a včas v dohodnutých splátkach a že bola žalovanému poskytnutá dodatočná lehota na zaplatenie celého dlhu, pričom jej márnym uplynutím sa žalovaný dostal do omeškania. V nadväznosti na uvedené je potom následne nutné vychádzať z citovaného ustanovenia § 517 ods. 1 OZ, ktorý pre prípad omeškania dlžníka plniť peňažný záväzok riadne a včas, poskytuje veriteľovi právo od zmluvy odstúpiť, pričom z ustanovenia § 517 ods. 2 OZ jednoznačne vyplýva, že dochádza aj k modifikácii peňažného nároku veriteľa, pretože zákon ustanovuje, že pokiaľ ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení už len úroky z omeškania, ak nie je podľa OZ povinný platiť poplatok z omeškania.

25. Odvolací súd poznamenáva, že z tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že po vyhlásení predčasnej splatnosti celého úveru je veriteľ oprávnený požadovať od dlžníka popri plnení (pričom plnenie je nutné chápať do momentu zosplatenia celého dlhu ako súhrnnú sumu zosplateného peňažného dlhu dlžníka, ktorý obsahuje jednak istinu, prípadné poplatky za poskytnutie peňažných prostriedkov, ako aj úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov), len zákonné sankčné mechanizmy za omeškanie dlžníka a to úrok z omeškania, pokiaľ nie je podľa OZ oprávnený požadovať od dlžníka poplatok z omeškania, pričom výška uvedených sankčných mechanizmov je vykonávacím predpisom limitovaná a nezávisí tak od svojvoľie veriteľa, a dokonca ani od dohody s dlžníkom. Z dikcie uvedeného zákonného ustanovenia § 517 ods. 1 a 2 OZ tak nevyplýva, že by bol veriteľ oprávnený po zosplatení celého dlhu (vrátane istiny, poplatkov a dovtedajších úrokov zosplateného dlhu) požadovať okrem zákonom prípustných sankčných prostriedkov z omeškania dlžníka aj úroky z dlžnej sumy. Súd prvej inštancie tak vecne správne druhým výrokom rozsudku zamietol zvyšnú časť žaloby, a to čo do nároku uplatneného žalobcom na zaplatenie úroku vo výške 24,90 % ročne zo sumy 1.950,17 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia, pokiaľ tento nárok prevyšuje sumu 708,06 Eur (keď ohľadne takto maximálne priznaného úroku sa stal rozsudok okresného súdu právoplatným) a to z dôvodu, že v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru prináleží veriteľovi od doby zosplatenia úveru len úrok z omeškania a nie už samotný úrok z úveru, pretože dlžník sa dostal do omeškania a nastupuje tak režim platenia úrokov z omeškania v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 OZ. Takýto záver je logický, pretože z podstaty zmluvného úroku vyplýva, že je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré poskytol veriteľ dlžníkovi do doby splatnosti dlhu. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo ku dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru a jednak úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi a to v neprospech spotrebiteľa. Nie je pritom rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo skôr, ak veriteľ využil právo požadovať splatenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej splátky podľa ustanovenia § 565 OZ. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania. Nemožno sa preto stotožniť s argumentáciou žalobcu, podľa ktorej má veriteľ právo na zmluvné úroky aj počas doby, v ktorej je dlžník v omeškaní s vrátením úveru, pretože aj počas tejto doby veriteľ nemá možnosť so svojimi peňažnými prostriedkami nakladať a dlžník by mal mať povinnosť kompenzovať veriteľa za celý čas, ktorý istinu skutočne užíval až do jej faktického vrátenia veriteľovi. Sankciou za omeškanie dlžníka a jeho motiváciou čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania. Zo zákona (§ 565 OZ) spotrebiteľovi stratou výhody splátok vzniká voči veriteľovi nová povinnosť - zaplatiť celú pohľadávku a to naraz, teda povinnosť zaplatiť veriteľovi nesplatenú istinu a splatné úroky, výška ktorých sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. Zákon pritom otázku splatnosti zvyšku pohľadávky po strate výhody splátok osobitne nerieši. Je preto nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 563 OZ a túto pohľadávku považovať za jednorazovo splatnú ako celok odo dňa nasledujúceho po žiadosti veriteľa, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak. Nakoľko pôvodný zmluvný vzťah, a tým aj vzájomné práva a povinnosti z neho vyplývajúce, sa zásadným spôsobom menia momentom vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru, práve týmto okamihom nastupuje nová povinnosť spotrebiteľa a práve

v tomto okamihu sa zastavuje zmluvne dohodnutá povinnosť spotrebiteľa platiť riadne dohodnuté úroky a spotrebiteľ je povinný vrátiť veriteľovi popri nesplatení istiny len tie úroky, ktoré boli splatné ku momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 517 ods. 2 OZ - zmena v obsahu záväzku). Zmena v obsahu záväzku potom aj spôsobuje novú povinnosť dlžníka - od momentu omeškania s vrátením celej istiny vrátane kapitalizovaného úroku k momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu - platiť z takejto sumy kapitalizovaného dlhu aj úroky z omeškania v zákonnej výške. Je to povinnosť dlžníka vyplývajúca ex lege - z ustanovenia § 517 ods. 2 OZ. Ak by veriteľ popri riadnych úrokoch (ako ceny peňazí) od dlžníka požadoval aj úroky z omeškania z istiny, vlastne by sa istina veriteľovi zhodnocovala duplicitne. Jedenkrát vo forme riadnych úrokov, ktoré by ako cenu peňazí požadoval veriteľ za to, že dlžník nevrátil celú istinu včas, druhýkrát vo forme úrokov z omeškania, ktoré by veriteľ požadoval z toho istého titulu, teda, že spotrebiteľ nevrátil celú istinu včas. Takejto požiadavke by súd musel odprieť ochranu okrem vyššie uvedených dôvodov aj z titulu rozporu s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ), prípadne vzhľadom na zjavné zneužitie práva (článok 5 CSP). Odvolací súd s poukazom na argumentáciu uvedenú vyššie tak konštatuje, že niet zákonného ustanovenia, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania.

26. Ak žalobca v odvolaní argumentuje ustanovením § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, odhliadnuc od toho, že na spotrebiteľský právny vzťah v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 OZ a § 54 ods. 1 OZ nie je možné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, odvolací súd pre úplnosť považuje za potrebné zdôrazniť, že táto argumentácia žalobcu by bola nesprávna aj za predpokladu aplikability Obchodného zákonníka na nespotebiteľský vzťah. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je zrejmé, že toto zákonné ustanovenie upravuje otázku splácania úrokov výlučne pre prípad predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka. Ustanovenie zakotvuje, že ak sa naplní hypotéza prvej vety (dlžník je oprávnený vrátiť peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve), dlžník nebude povinný platiť úroky pre celé úrokové obdobie dohodnutého úveru v zmysle úverovej zmluvy, ale len do obdobia, kedy peniaze vrátil. Znenie ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka tak upravuje výlučne splatnosť úroku len v prípade predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka v dôsledku jeho vôle zaplatiť úver predčasne (ktorá situácia v danom spore nenastala), pričom je nevyhnutné mať na zreteli aj skutočnosť, že Obchodný zákonník splatnosť úrokov upravuje v ustanovení § 503 ods. 1 a 2, ktoré veriteľa oprávňuje na riadny úrok len do momentu vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie do momentu ich skutočného vrátenia.

27. Tiež pokiaľ žalobca v odvolaní argumentuje, že úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú vyjadrením ceny peňazí, odvolací súd poznamenáva, že tento názor nijako nespochybuje a úrok predstavuje vopred dojednanú odplatu za užívanie istiny. Odvolací súd poznamenáva, že banka, ako veriteľ, počas procesu kontraktácie určuje svoje úverové podmienky, v rámci ktorých stanovuje aj odplatu za poskytnutie úveru za isté dohodnuté úverové obdobie a od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úver si stanovuje za dané ohraničené úverové obdobie, na ktoré sa úverový vzťah uzatvára, do splatnosti pohľadávky. Preto práve cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru vyjadruje cenu úveru a je teda pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcií za omeškanie s plnením dlhu veriteľa. Pokiaľ sa žalobca dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, odvolací súd poznamenáva, že bol to práve veriteľ, ktorý svojim jednostranným právnym úkonom spôsobil zmenu zmluvne dojednaných podmienok a zmenu záväzku, ktorá bola vyvolaná omeškaním spotrebiteľa a viedla k predčasnému zosplateniu úveru zo strany veriteľa. K predčasnému zosplateniu záväzku spotrebiteľa došlo teda výlučne konaním veriteľa. Bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou v obsahu záväzku určil aj nový režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresovaným právnym úkonom. Predčasné zosplatenie úveru je sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Podstatný rozdiel medzi výhodou splátok a stavom jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ pri režime splátok nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy - istiny, ktorá sa iba postupne v pravidelných anuitných splátkach vracia a tento stav nedostatku je vykompenzovaný nárokom veriteľa na úrok z požičanej istiny. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto voľne nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu s istinou v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Pri vyvolaní stavu predčasnosti splatenia úveru tak vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov

kapitalizovaných podľa splatenia úveru. Týmto právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, ktorým má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov a v dôsledku toho odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s požičanými peniazmi, ktoré dlžník nemá právo ďalej zadržiavať a stratil režim výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul zadržiavať peňažné prostriedky u seba a tieto naďalej legitímne užívať, nie je potom ani dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, keď spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by ďalej inkasoval úrok zo sumy, ktorú mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by boli upierané práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd by pripustením takéhoto stavu toleroval založenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami dodávateľa voči spotrebiteľovi a pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na proporionalitu práv a povinností dlžníka a veriteľa, odvolací súd poznamenáva, že tolerovaním takéhoto stavu by podporoval nielen hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami v neprospech spotrebiteľa, ale aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potencionálnej nečinnosti, respektíve až zneužívať stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Odobrením takéhoto stavu a to priznaním nároku veriteľa po vyvolanej zmene obsahu záväzku požadovať od dlžníka úroky popri úrokoch z omeškania, by sa poprel celý zmysel ochrany spotrebiteľa pred nekonečným nabaľovaním istiny o ďalšie a ďalšie úroky a úroky z omeškania. Pokiaľ tak spotrebiteľ neoprávnene peňažné prostriedky zadržiava, v prípade takéhoto protiprávneho stavu patria druhej zmluvnej strane len sankcie vymedzené v ustanovení § 517 ods. 1 a 2 OZ v spojení s ustanovením § 3 a § 3a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z..

28. Možno potom zhrnúť, že napadnuté rozhodnutie je v druhom výroku vecne správne pokiaľ ide o nepriznanie úrokov z úveru vo výške 11,9 % ročne (v rozsahu prevyšujúcom sumu 708,06 Eur).

29. Rovnako je správnym aj rozhodnutie okresného súdu, ktorý z uplatnených bankových poplatkov priznal len sumu 3,32 Eur. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí jasne uviedol, že tieto nároky priznal len v rozsahu ich preukázania, t. j. ak bolo preukázané, že boli zo strany banky zrealizované dve výzvy (č. I. 18 a 20 spisu) na úhradu dlžnej čiastky úveru a dve výzvy na predčasné splatenie úveru (tieto boli totiž realizované tak voči aktuálnemu žalovanému ako aj voči prv označenej žalovanej 2/ ako druhej dlžníčke zo zmluvy o úvere, proti ktorej bolo ale konanie zastavené), ktoré boli v zmysle sadzobníka poplatkov vzťahujúceho sa k uzavretej zmluve o úvere spoplatňované sumou po 3,32 Eur, čo je spolu 13,28 Eur (4 x 3,32 Eur) a z tejto bola už uhradená suma 9,96 Eur, tak okresný súd dôvodne priznal žalobcovi len sumu 3,32 Eur. Odvolací súd sa stotožňuje s tým, že okrem uvedených výziev nebolo preukázané vynaloženie iných nákladov zo strany banky, za ktoré mali byť účtované ďalšie bankové poplatky v zmysle ich sadzobníka. Žalobca toto nespochybnil ani v podanom odvolaní. Okresný súd nezamietol žalobu v tejto časti z dôvodov uvádzaných v žalobcom podanom odvolaní (že by išlo o skryté sankcie, že by išlo o neprímerané sumy, resp. že by neboli žalovanému známe), ale kvôli tomu, že vynaloženie iných než spomínaných poplatkov preukázané nebolo a to nespochybnil ani žalobca v odvolaní. Preto odvolací súd aj ohľadne tejto časti žaloby potvrdil zamietajúci výrok napadnutého rozsudku okresného súdu.

30. Odvolací súd súčasne potvrdil ako vecne správny aj závislý výrok o náhrade trov prvoinštančného konania, keďže zodpovedá ustanoveniu § 255 ods. 1 CSP a zásade procesného úspechu v konaní. Žalovaný voči rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie nepodal, preto odvolací súd, aj pokiaľ by eventuálne zvažoval a vyhodnocoval mieru procesného úspechu a neúspechu strán sporu (nakolko okresný súd sčasti žalobu zamietol), nebol by oprávnený rešpektujúč čl. 16 ods. 3 CSP, rozhodnúť v neprospech žalobcu.

31. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalovaný, zásadne by teda mal nárok aj na náhradu trov odvolacieho konania. Pretože však zo spisu odvolací súd nezistil, že by žalovanému v odvolacom konaní nejaké konkrétne trovy vznikli, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).